

KIS NAP

ÉDES ÁLMOK. (Lásd a 374. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LVII. köt. 24. szám. Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1899. december 10-én.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

AZ INKA MADARA.

— Elbeszélés számos képpel. —

Irta Fenn György.

(Folytatás.)

MIALATT nagybátyám, Illés mester és Dani lövésre készen várták az ellenség elő bukkanását, én legalább annyiban akartam hasznos lenni, hogy figyelmesen nézegettem minden-felé s szemmel tartottam a sebesült indiánust is. Ez pedig oly sajtóságon viselkedett, hogy mindyájunknak feltűnt.

Mikor látta, hogy golyó várja azt, akinek ő kiáltoz, ijedten könyökölt fel a félkarjára, fél-kezevel pedig élénken hadonázott, miközben nagyon szaporán beszélt hozzánk. De hogy mit akart értésünkre adni, azt persze nem tudtuk.

— Valjon mit akarhat? szóltam Vilmos bácsihoz.

Nagybátyám a vállát vonogatta és az indiánus felé fordulva, jelekkel mutatta neki, hogy nem értjük, mit akar.

Erre a sebesült rendkívül izgatott lett. Még sebesebben hadarva beszélt, barátságosan mosolyogva mutatott abba az irányba, ahonnan a hang hallatszott, aztán kezével olyan-forma jeleket csinált, mint ha azt kérné, hogy tegyék le a puskát.

— Azt akarná megértetni velünk, hogy nem ellenség az, aki kiáltoz, mondtam.

— Én is úgy értem, jegyzé meg Vilmos bácsi.

— De már én csak nem bízom ebben a cserzett bőri ficzkóban, szólt Illés mester haragosan.

— De magam sem, támogatta Dani. Hát ha csak el akar bolondítani, hogy közelre eresszük az ellenséget?

— Nem igen hiszem, szólt Vilmos bácsi. Minden-esetre résen leszünk; de hirtelenkedni nem szabad. Majd én szólok, ha löni kell.

Illés mester és Dani kissé kelletlenül fogadták ezt az utasítást, de az indiánus félig-meddig megérthette, miről van szó, mert hálásan mosolyogva bólogatott nagybátyám felé, aztán megint kiáltott valamit a távolba. Alig hangzott el a kiáltása, zörgést hallottunk a bokrok felől s a következő pillanatban egy sötétes alak szökkent onnan elő. Rögtön meg is állt azonban, mert Illés mester és Dani lövésre emelték a puskájukat.

— Nem szabad rá löni, szólt Vilmos bácsi gyorsan. Ez nem veszedelmes ellenség. Láthatjátok, hogy asszony; alkalmasint a felesége ennek a szegény ficzónak.

— Az ám! Csakugyan! dörmögte Illés mester. Ha csak egymaga jön, nem bánom.

Az indiánus asszony mereven állt helyén még azután is, mikor már nem fenyegettek a puska-csővek. A sebesült, aki ijedten nézett eddig Vilmos bácsira, most ismét fölvidulva kiáltott az asszonynak, mire ez szinte futva közeledett és egyelőre csöppet sem törődve mi velünk, az indiánusra borult és hangosan zokogott.

— Soh'se pityeregj! dörmögte Illés mester. Örülj, hogy életben találsz; pedig nem is érdemli.

Az indiánus asszony persze nem értette, de rövid idő múlva még is megtette azt, hogy nem pityergett. A sebesült megczirógatta a sirdogáló asszonyt, aztán nyilván magyarázgatott neki valamit, közben minduntalan mi felénk, különösen Vilmos bácsira mutatva. Az asszony csakhamar le is csillapodott, felénk fordult és mosolyogva

bólingatott, mint ha azt akarná velünk tudatni, hogy hálás a férje iránt tanusított jóságért. Azután pedig elhelyezkedett a beteg mellett és nyilván el volt tökéelve, hogy itt marad mellette, ápolni fogja.

— Ez a csokoládé-képü néember, ugy látszik, végkép be akarja magát kvártélyozni minálunk! morgá Illés mester.

— No, no, Illés mester, hiszen ez természetes, szólt nagybátyám. Becsülést érdemel ez az egyszerű, félvad asszony, aki hűségesen idáig hatolt az ura után és ápolni akarja. Ha már itt van, inkább legyen jó barátunk, mint ellenségünk.

— Nagyon szép, uram, nagyon szép; de már én csak nem bizom bennök.

— Nem is mondom, hogy óvatosak ne legyünk. Éjjel fölvaltva mindig örködni fog egyikünk.

Örködtünk hát éjjel és azután a következő éjeken is. Nappal gyanakodva álltunk résen. Több indiánust azonban nem láttunk, az a kettő pedig, akivel megosztottuk a tanyánkat, nagyon szelid, jámbor párnak látszott. Az asszony mindjárt doleghoz is látott és nem csak sebesült urát ápolgatta, hanem tüzet rakott, vizet hordott, mindenben segíteni iparkodott. Csak egyszer, az érkezése után reggelen, volt egy kis ideig nyugtalan, még pedig akkor, mikor Vilmos bácsi leoldotta az indiánus sebérol a köteléket, vizsgálta s kimosta a sebet. Az asszony eleinte meg akarta akadályozni, hogy nagybátyám a sebesülthöz nyuljon; az indiánus mondott neki valamit s ekkor abba hagyta az ellenkezést, de folyvást gyanakodva nézte, mit mivel a nagybátyám; mikor azonban meggyőződött, hogy a beteg javára történik minden, nagy örömet mutatott és azontul

nagy készséggel még segédkezett is a seb gondozásánál.

Több nap mult ily módon. Az én sebem gyorsan gyógyult, de még nyugodtan kellett üldögnem. Vilmos bácsi tehát egymaga járt vadászgatni, míg Illés mesternek és Daninak a ház közelében kellett maradniok, hogy valamiféle újabb kellemetlen meglepetés ne érhesen.

Vilmos bácsi egyre kedvetlenebb hangulatban tért vissza kirándulásairól.

— Ugy látszik, mégis csalóka volt a reményem, hogy itt rátalálok az Inka madarára. Az az egy kores példány, amelyet te löttél, csak ugy tévedt ide. Még olyat sem láttam többet, nem hogy igazit!

— Akkor hát induljunk már odább! kiáltám. Kifogyunk az időből s szégyenszemre üres kézzel térünk haza! Keressük másfelé!

— Még nem indulhatunk, a sebed még nem forrt be teljesen. Majd bele törődünk, ha kárba vész is egész utunk.

Váltig bizonygattam, hogy bírom a járást, ha föl is van még kötve a karom; Vilmos bácsi nem tágitott. Így már aztán meglehetősen kedvetlenül töltöttük a napokat. Én azon fölül még unatkoztam is.

— Nézegesd át az eddig kitömött madarainkat, rendben vannak-e, szólt nagybátyám. Ebben a nagy hőségben könnyen megromolhatnak.

Jobb hiányában ez is megjárta idő-töltésnek. Elő szedegettem a ládákból a kitömött madarakat és kivittem a ház elé, hogy kellő világosságban vizsgálgassam meg. Ezt Karajb és Ma-pá kíváncsian nézegették. Tudni illik a Ma-pá nevet adtuk az indiánus asszonynak, mert ha a sebesült ezt a szót kiáltotta, az asszony rögtön oda sietett

hozzá, amiből azt következtettük, hogy ez a neve.

Mondom, kíváncsian nézegették, mit művelek: én pedig különösen meg is mutogattam nekik egyik-másik madarat, mert most már egészen jó barátságban éltünk az indiánus párral, nem gyanakodtunk rájuk. Nagyon szelid pár ember volt, mindenképp igyekezett kifejezni háláját, terhünkre pedig éppen nem esett. Az asszony többféle, nagyon jóízű gyökeret szedegetett, ebből éltek, sőt nekünk is adtak vizonzásul a sültért, melyet kaptak. Körülbelől megértették már azt is, hogy semmi ellenséges szándékunk sincs az ő népok ellen, hanem madarakat gyűjtünk.

Unalmamban most az jutott eszembe, hogy egyik-másik madárnak az indiánus nevét tudakolom meg tőlük. Elejükbe tartottam a madarat és jelekkel igyekeztem megértetni szándékomat. Sikerült is, mert több madárnál olyanforma nevet mondtak, amelyet Vilmos bácsi említett a madár indiánus nevéül.

— Valjon ismerik-e az Inka madarát? gondolám.

Mindjárt elő is hoztam a kurta farku, kores kviczált és megmutattam nekik. Ugyan furesán fogadták! Mind a ketten láthatólag kicsinylőleg néztek a madárra és szaporán beszéltek egymással, majd meg hozám; csak hogy én persze nem érttem. Pedig látszott, hogy mindenképp szeretnének megértetni velem valamit. Az asszony megérintette a madarat, aztán messzire, déli irányba mutatott (Lásd a képet a 373. lapon.) míg az indiánus, a madár farka tövéhez illesztve kezét, onnan lassan eltávolította jó méternyire és büszkén kiáltott fel:

— Uff!

Izgatottan bámultam reájok. Ha jól értem a jel-beszédöket: akkor ők azt mutogatták, hogy az igazi kviczál, az Inka pompás madara, távolabb dél felé található.

Hogy meggyőződjem, ismétetem a jeleket: azt mutogattam, mint ha ennek a kviczálnak méter hosszú farka volna, aztán kérdőleg néztem rájuk.

— Uff! Ismételte ismét büszkén Karajb barátom, míg Ma-pá asszony egy a földön heverő fázán-tollat fölkapva, a mi kores kviczálunk farkához illesztette, aztán büszkén-begyesen sétáltatta a kitömött madarat, majd ismét mind a ketten dél felé mutogattak.

Semmi kétség! Ismerik a pompás tollu kviczált, az igazi Inka-madarát: tudják, hol lehet rátalálni. Fölindulásomban alig bírtam megvárni, hogy nagybátyám haza térjen vadászatáról. Mikor végre megjött, lehetőleg palástoltam izgatottságomat. Nem akartam hirtelenkedni az ujsággal: mert hát ha mégis tévedek?

Vilmos bácsi néhány vad-kacsa és vad-pulyka fajta madarat hozott és kelleetlenül dobta Illés mester felé. Szinte mogorván mondá:

— Hoztam sütni valót. Egyéb nincs ezen a tájon, most már biztosan mondhatom. Bele buktam a vállalkozásomba, az esős időszak közeledik. Mire meggyógyulsz, fiam, indulhatunk haza.

— Ó dehogy, kedves bácsi! Ha itt nincs kviczál, van máshol.

— Nagyon bölcs beszéd. Persze hogy van, de mi már nem fogjuk felkutatni. Ezek az oktalan indiánusok az ő nyíl-lövésükkel, a te megsebesítéssel csuffi tették minden tervemet.

— De hát ha éppen ők nyomra is vezetnek? Karajb és Ma-pá tudják, hol tanyáz az Inka madara.

Elmondtam, milyen jelbeszédés tárgyalást folytattam az indiánus párral a mi korcs kviczálunk fölött. Vilmos bácsi egészen fölélnkülve hallgatta; de nem bízott benne, hogy jól értettem az indiánusokat.

— Magam teszek velök kísérletet.

Elő hozta a kurta farku kviczált és körülbelül olyan formán történt újra minden, mint amidőn én folytattam a jel-beszédet az indiánus párra. Nagybátyám egyre izgatottabb lett, végre fölkiáltott:

— Semmi kétség! Ismerik az Inka madarát, a *tregon resplendent*-et a hosszú farku, pompás tollu fajtát. Tudják is, hol lehet rátalálni.

... DÉLI IRÁNYBA MUTATOTT. (Lásd a 372. lapon.)

Illés mester, Dani, de még jó magam is nagyot éljeneztünk örömmünkben.

— Akkor hát pakolunk és indulunk oda! kiáltám szinte türelmetlenül.

Vilmos bácsi azonban hirtelen újra elkedvetlenedett.

— Dehogy indulunk! mondá. Abból, hogy ők tudják, hol található a kviczál, semmi hasznunk. Csak mutogatnak dél felé: de hogy abban az irányban hova, merre köll

mennünk azt nem tudjuk, mert nem értjük a beszédöket.

— Hát vezessenek oda! szólt Dani élénken.

— Azt hiszem, meg is tennék szívesen, mondá nagybátyám. De erről szó sem lehet. Ez a szegény ficzkó még nincs annyira a sebe gyógyulásával, hogy ultra indulhatna.

Elhallgattunk és szörnyü elkeseredéssel bámultunk egymásra. Kudarcz fenyegeti egész vállalkozásunkat. Itt van ez az indiá-

nus, aki segíthetne, biztosan elvezethetne a célhoz és nem tud talpra állani!

— Elvisszük a hátunkon én meg Illés mester! szólta Dani.

Nagybátyám kelletlenül rázta a fejét.

— Ti sem bírnátok őt, de ő sem bírná ki az ilyen rázós utazást. Hiába töröm a fejemet, nem tudok segítséget.

— Az nem lehet, dohogott Illés mester. Így vagy úgy, de valami módon okvetlenül kell segíteni a dolgon.

— Kell! Kell! Ha kívánságaink teljesülése mindig lehetséges is volna! sohajtá Vilmos bácsi. Le kell mondanunk az Inka madaráról! Mit rázza a fejét, Illés mester? Ha tud módot, szóljon!

De biz' Illés mester nem szólott, hanem lehorgasztotta a fejét. (Folyt. köv.)

ÉDES ÁLMOK.

(Képpel a czímlapon.)

»Szép, jó reggelt Katicza!
»Adjon Isten, Gyuricza!
Hogy aludtál? Mit álmodtál
Édesem az éczaka?»

»Az álmodtam — mily csudás —
Eljött a jó Mikulás.
»Nesze — mondá — csokoládé,
Könyv, bicikli, tyúk, kalács!

A cipődbe csúsztatom,
A küszöbön ott hagyom;
Mert Gyuriczám rászolgáltál,
Jó kis diák vagy nagyon!»

»Én is szépet álmodtam:
Angyalokkal szállottam!
Az édes kis Jézuskával
Néhány szócskát váltottam.

Hozzánk is ellátogat,
Hullat szép játékokat.
Megajándékozza mind a
Jó fiukat, lányokat.»

HÜVELYK MATYI KALANDJA.

(Apróka tréfa, képekkel a 380. és 381. lapokon.)

HÜVELYK MATYI KALANDJA?
ismernétek? Annyit tud a mese az ő jeles, nevezetes tetteiről, hogy okvetlenül hallottatok, olvastatok róla. Így hát azt is tudjátok, milyen piczikére termett legényke volt; éppenségesen akkorára, mint a hüvelykujjam. Megesett az az eset is, hogy az édes apja egyszer pipára akart gyujtani. Próbálta, szelel-é? De nem szelelt. Csak fujta, fujta az öreg, szinte bele vörösödött. Hát amint egyszer nagyot fujt a pipa-szárba, mi történt? Az történt, hogy Matyika repült ki a pipából, mert oda bujt be egy kis csöndes szunyókálásra. Jó szerencse, hogy kirepült. Mert hát ha az apja megtömi a pipát, rágyujt és a dohánnyal együtt felfüstöli Matyikát is? Ez már csak nem lett volna mulatságos.

No, de nem füstölte fel, hát nem esett baj. Nem is erről akarok én beszélni. Inkább egy másik kalandjáról, amelyben nem tüzzel, hanem vízzel gyült meg Matyinak a baja.

Sokszor nagyon jó volt, de néha nem éppen jó volt Matyinak, hogy olyan kurtácskára termett. Többek közt akkor sem volt jó, mikor egy szép napon utra kelt és egy nagy folyóhoz jutott. Át kellett volna menni a tulsó partra, de a hidat vagy elvitte a víz, vagy hogy talán soha sem is volt ott hid; csónaknak pedig hire sem volt.

Már ha se hid, se csónak, hogy jusson át az ember a vizen? No, az sem boszorkányság. Átuszik, aki tud.

Tudott Matyi uszni, hogy ne tudott volna? De most nem volt rá kedve. Valami ostoba harcsa vagy potyka még be találja kapni.

— Ezt most nem szeretném, gondolá. Máskor nem bánom, elférek én a hal szá-

jában, gyomrában is, ki is kapaszkodom onnan; de most feltartóztatna az utamban, meg aztán pocsecskévé ázna az ünneplőm, pedig vőfély leszek a lakodalomban.

Más módot kellett tehát keresni. Én bizony nem találtam volna ki a módját, de még ti sem. Mert ha se hidon, se csónakon, se uszva, hát már ugyan hogy lehessen átjutni a vizen?

Bezzeg Matyi különb legény volt! Kitalálta a módját, persze könnyebb is volt neki. Szét nézett a parton.

— Ni, ott valami vízi-madár szunyókál, gödény vagy efféle. Annak ráülök az orra hegyére és átvitetem magamat.

Nem tétozázott Matyi sokat, ha egyszer valamit elhatározott. Egy-kettőre már fönn volt a gödény hosszú csőrén és keményen parancsolá:

— Szaporán, barátocskám! Be a vízbe, vigy át a tulsó partra!

Fölríadt szunyókálásából a gödény és fölötte rossz néven vette a háborgatást. Mellesleg mondva, ezt nem is esodálom. Mit szólnátok hozzá, ha egyszerre csak arra ébrednétek, hogy az orrotok hegyén tánczol valaki? Mondom, nem csoda hát, hogy biz' ő megorrolt. Mérgesen is kiáltá:

— Takarodol az orromról, (Lásd a képet a 380. lapon.) te kis bogár? Mi keresni valód van ott?

— Keresni ugyan hiába keresnek itt valamit, de ne vedd rossz néven, barátocskám, mégis csak itt maradok. Még pedig azért, mert száraz lábbal akarok átjutni a tulsó partra. Te nagyon jól tudsz uszni, tehát könnyen átvihetsz. Induljunk!

— Van eszemben! És ugyan át nem viszlek. Pusztulj!

— Már ez nem barátság. Ha nem teszed jó-szántodból, megteszed kényszerüségből. Mert amíg át nem viszel, addig mindig itt sétálok az orrodon.

— Hogy is ne! Mindjárt teszek róla. Majd sétálsz, de nem az orromon, hanem be a gyomromba. Ugyis éhes vagyok.

Ekkor a haragos gödény már föl is vetette nagy hirtelen a csőrét, úgy hogy Matyi magasra repült fel a levegőbe. Mikor pedig leesett, egyenest a gödény szájába pottyant. No most! Kész a baj! (Lásd a képet a 381. lapon.)

Én bizony megijedtem volna, ti is megijedtetek volna a Matyi helyén. Nem is ok nélkül. Mert a gödény, amint bekapta, iziben le is akarta nyelni.

Csak hogy Matyi megint különb legény volt nálunknál! Nem esett ő a feje lágyára ott a gödény szájában sem.

— Ohó, pajtás, engemet le nem nyelsz! Elférek én itt a szádban is, nagyon jó helyem van itt. Majd játszunk egy kicsit.

Bele fogózott a gödény nyelvbe és erősen csipkedte, szorongatta. Ez pedig kegyetlenül fájt. Ki akarta volna már lökni a gödény az alkalmatlan falatot, de Matyi nem engedte magát.

— Jaj, jaj! óbégatott a gödény. Jól van no, inkább átviszlek, csak szabadulhassak tőled.

— Akkor rendben leszünk. De jól vigyázz, a csőrödet kívül tartsd a vizen, mert nem szeretném, ha átázna a kötösöm.

Vigyázott a gödény, át is jutottak szerencsésen a tulsó partra. Ott Matyi szépen megköszönte a szivességet és vigan odább karikázott.

KEDVES VENDÉGEK.

Holdvilágos éjjel, álmatlan fektemben
Egy szép mese zsongott folyást a fejemben.
Ó, ha őket én csak egyszer is láthatnám,
A kik ott élnek szép Meseország táján!

Egyszerre . . . mit látok, hallok?
Hold-sugárban fény-alakok . . .
Vidáman köszöntenek:
»Kivánságod legyen meg!»

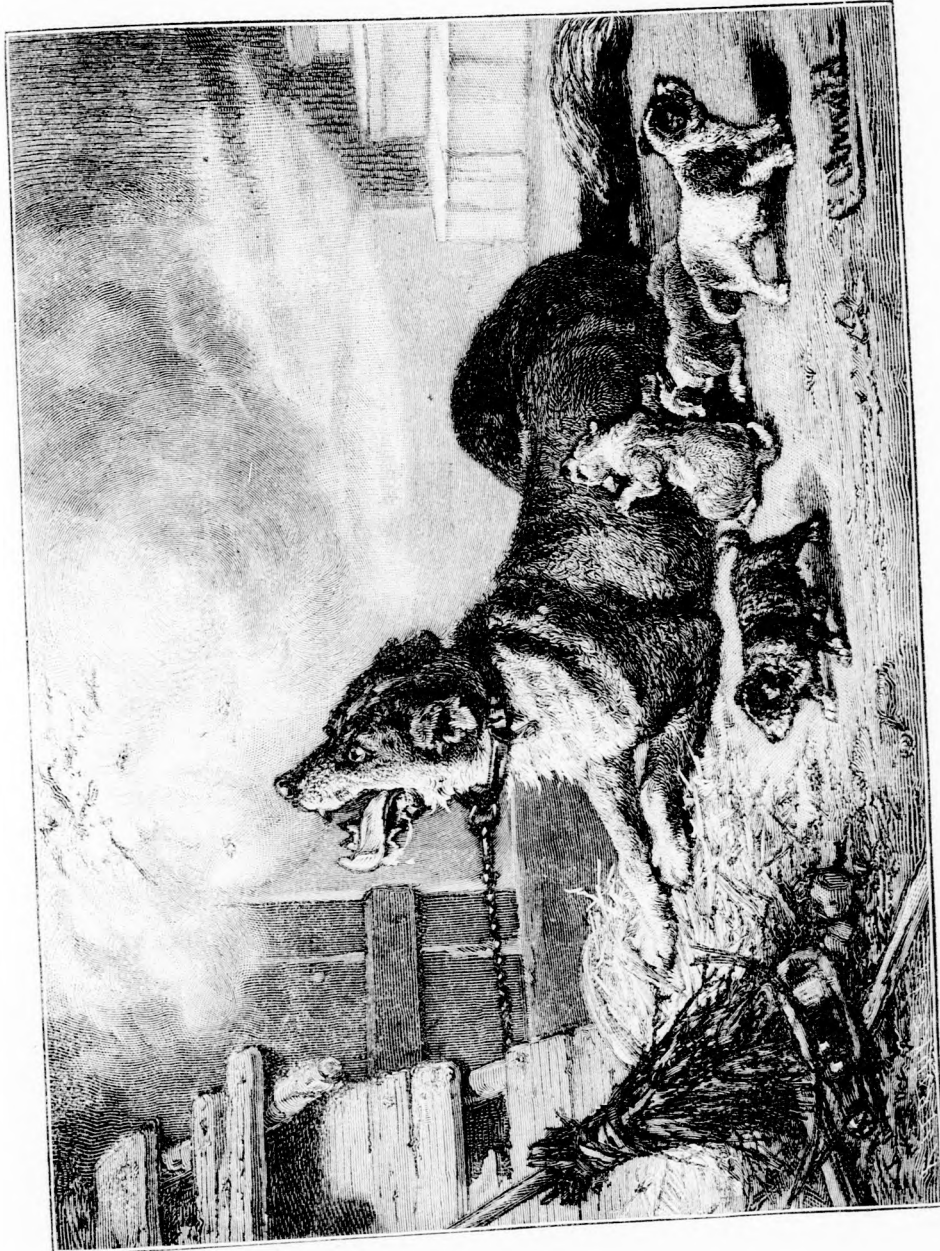

S elvonulnak lengve tánczban
Szemem előtt mind a hányan . . .
Tündér, sárkány, kis manó,
Béka, fecske, pillangó.

Büvös kulcs és gyűrű, páleza,
— Aki bírja, győzhet játszva —
Mind kész, hogy nekem szolgáljon . . .
Hajh! Mért is volt ez csak álom!

ELFELEDVE! (Lásd a 378. lapon.)

ELFELEDVE!

(Képpel a 377. lapon.)

SZEGÉNY öreg Bundás, mily szörnyű sors fenyegeti! Tűz-halál! Nem csak őt magát hanem szegény apró kölykeit is!

Ez legyen a vége, olyan hosszú, hűséges szolgálat után? Mert hűségesen őrizte a házat sok esztendő óta, télen-nyáron, minden éjjel. Tolvaj, rabló ugyan be nem tette az udvarra a lábát, ha egyszer a bátor, éber Bundást eloldották a lánczáról, amely napközben rabbá tette házikójában. Mert biz' ő kissé hirtelen haragu volt és hamar neki rohant minden idegennek; ezért nappal nem járhatott szabadon. Ezzel a nappali rabsággal azonban rég megbékült, nem is igen érezte. Először is nagyokat aludt az éjjeli virrasztás után; aztán eddegélt, csontot rágicsált; most meg, hogy apró kölykei voltak, ezekkel már éppen eltelt az ideje.

Ott szundikáltak a házikóban akkor délután is, mikor egyszerre csak ez a kiáltás hallatszott:

— Tűz van! Ég a ház!

Valóban égett! Nagy zúr-zavar támadt. Lótottak-futottak, oltották a tüzet, hordták ki a házból az értékes holmit. Mindenre gondoltak, csak az öreg Bundásra nem, aki az apróságaival ott rekedt hátul a zugban.

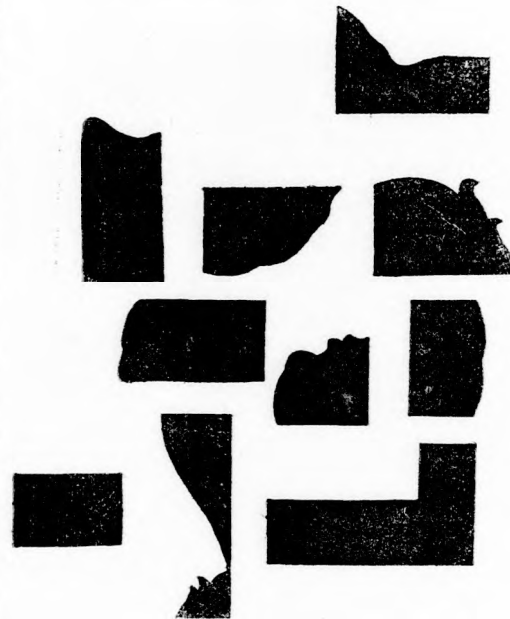
Erezte, látta az okos ház-őrző eb, hogy baj van. Ki is ugrott házikójából, futott volna, de ó!.. fogva tartotta a láncz! Hiába rángatta, nem tudta eltépni. A tűz pedig terjedt, izzó zsarátnok hullt az eb házikójára... és nem tud menekülni. Apró kölykei is látják, hogy valami baj van, de nem értik, mi csoda; csak nyugtalankodnak, de nem távoznak anyjok oldala mellől. Így pedig együtt éri őket a veszedelem, mindjárt rájuk omlik az égő tető.

Kétségbe esetten vonit a szegény öreg eb. Végre, végre! Még a nagy zajban, veszélyben is meghallja jó gazdáját.

— Szegény hű állat! Nem szabad elveszned!

Oda rohan, eloldja és a kutya-család szerencsésen megmenekült.

SZELET-REJTVÉNY.

Ez a tiz dirib-darab rajz együtt véve és helyesen össze állítva, baba-fejet ábrázol.

Tehát állítsátok össze a baba-fejet.

A megfejtés olyképp készíthető, hogy legelőször lerajzoljátok átlátszó papirosra a tiz különböző darabot. Aztán jó ollóval kivágjátok az egyes darabokat. Ez is könnyű. Meg levén a tiz darabka, addig próbálgatjátok, illesztgetitek, míg a baba-fej elő nem tűnik. Ekkor mindegyik darabot oda ragasztjátok a maga helyére.

Megjegyzem, hogy a külön papirosra való lerajzolást szorosán megkívánom. Aki magát a »Kis Lap«-ot szabdálná össze, annak a megfejtését nem veszem figyelembe.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„A hősök.“

Görög tündérmesék gyermekek számára. Irta **Kingsley Károly**. Angolból fordította **Pulszky Ágost**. Hat kő-nyomatu képpel, díszes kötésben.

TELEFONI ÜZENET.

Hó Halló!
 Itt Anikó!
 Hát amott ki?
 Hát a Lotti!
 Lottikám, jó napot.
 Ma kaptam új kalapot.
 Este meg
 Ott leszek
 Az Urániában.
 Vagyunk nyolcvanhárman:
 III-ik osztálynak A-ja s B-je.
 Nem is tudom, hogy férünk beléje.
 Ha megengedné mamátok,
 Te és Ilka
 Meg a Tilda
 Hozzánk csatlakozhatnátok.

Igen? Oly örövendve várlak.
 Ki se mondhatom!
 A te édes, jó mamádnak
 Kezét csókolom.
 Nagy lesz ott a publikum —
 Ölelem a kis babát —
 A viszontlátásra hát!
 S ezzel vége — bumm!

A REJTELMES SÁNTA EB.

— Beszélyke. —

NOLNA csak itthon a mama, akkor nem köllene Palikának annyira törnie azt a kis buksi fejecskéjét. A mama bizonyosan megmagyarázná azt a rejtelmes izenetet, melyet a nagyapa küldött. De épp az a baj, hogy a mama ott van látogatóban nagyapáéknál és majd csak nagyapával együtt jön haza. Addig Palika szorgalmasan irogat leveleket a mamának is, nagyapának is. Mert ha kicsiny legény is még és messze van attól, hogy diák-sorba kerüljön, de írni már tud. Igaz, nagyon öreg ákom-bákom bötüket vet, a sorok meg annyira ferdére dülnek, hogy igazán jó szerencse, hogy le nem pottyannak a papirosról; ám ez csöppet sem baj. Mamácska és nagyapácska tökéletesen meg vannak elégedve a Palika leveleivel.

Nem csak meg vannak elégedve, hanem felelnek is. Palika büszkén mutogatja az öreg szakácsnénak, hogy levelet kapott ám! És kivált a nagyapáé milyen hosszú! Nagyapa is jó öreg bötüket vet, csak hogy persze nem görbe sorokat; és olyan érdekes, mulatságos dolgokat irogat össze, hol tréfásan, hol komolyan! Palika háromszor is elolvasta.

De harmadszor is megakadt a levél egyik pontjánál. Értette is, nem is. Egy

kis verset szőtt levelébe a nagypapa, az a vers pedig így végződött:

»Légy jó s ha lehet, tégy is jót, kis barátom. A sánta ebet is segítsd át az árkon.«

Ez már csak furcsa!

— Nagypapa szereti a kutyákat; emlékszem is, mindig intett, hogy jól bánjak velök, tündökött Palika. De hát miféle sánta ebről beszél? Nem igen tudok itt nálunk sánta ebet . . . valamennyinek jó lába van . . . a szomszédokénak is . . . Meg aztán árkot sem igen ismerek olyan mélyet . . .

Akár hogy törte a fejét, nem tudott eligazodni. Bement tehát apácskához, aki eléggé okos ember, hogy ezt a rejtelmes verset megfejtse. Már abban semmi kétség, hogy eléggé okos: de mégis hiba esett a Palika számadásában, még pedig azért, mert apácska napok óta

egy fontos és sürgetős dologgal volt elfoglalva s igazában nem nagyon szerette, hogy Palika zavarja. Ám nyájasan kérdé:

— Akarsz valamit, fiacskám?

— Igenis, apuska . . . Nagypapa irt nekem . . . és egy versike van a levelében . . . olyan furcsa . . . ez itt ni! . . .

Az apa oda pillantott, elolvasta és mosolyogva szólt:

— Nagypapácska afféle böles mondást rótt versbe, hogy könnyebben megtarthasd

az eszedben. Nagyon jó és böles mondás, csak kövesd is, fiacskám. Most pedig menj játszani! Sok és sürgetős az irni valóm.

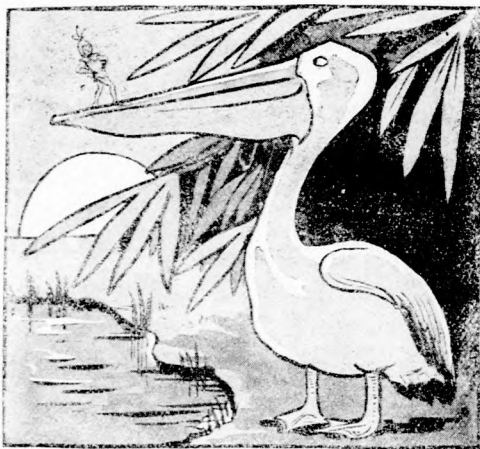
Az a mondás lehetett nagyon böles, de Palika mák-szemnyivel sem jött ki bölesebbnek apa szobájából, mint amilyennek bement. Még az öreg szakácsnénál próbált szerencsét. Hiszen ennek a gondjaira bizta a mama. No, itt már éppenséggel rossz helyen kopogtatott, mert a jó öreg így szólt:

— Jaj, lelkem urficskám, én tudok főzni, tudok sütni, de a bötühöz meg a rigmushoz nem értek. Amit pedig nem értek, azon nem is töröm a fejem. Az urficskának is azt tanácsolom, hogy inkább menjen sétálni, játszani. Ozsonnáig még bőven ráér. Csak bajba ne keveredjen ám, fáról le ne essen, árokba ne potyogjon.

Az árok említésére földerült Palikának

az arca. Jutott eszébe valami. Fogta is rögtön a kalapját, futott ki a kertbe, onnan is a kis ajtón ki a szabadba. Ott van a gyalog-út, ezt mély árok vágja keresztül, hid nincs és mikor eső-vizzel telik meg az árok, ugyan bajos rajta átjutni.

— Oda ülök az árok partjára és ott leszek sokáig. És ha sokáig várok, bizonyosan jön sánta eb is, akit átsegíthetek. Aztán majd megirom nagypapának . . . örülni fog, tudom.

— TAKARODOL AZ ORROMRÓL?

(Lásd a 375. lapon.)

Az árok viz, de al a mély á

— Maj jön!

Igen á ép lábu.

kételked eb ide a

dult haz háta mö

fordult é pillantot

szomszéd zsellér

aki, neh a vállán.

pirulva, utána.

— Mí ban a z

ronka? K

— Ku uracskán

majorba hizónk

— N héz, ug

alig bir

— H csak el

hetek.

— M

— M

nám uj

— T

— E a válla

teni ak

— E

Az árokban éppen most nem volt ugyan víz, de akadhat sánta eb, amely nem bír a mély árokból felkapaszkodni.

— Majd átsegítem, ígérgette Palika. Csak jöjjön!

Igen ám, de nem jött. Sem sánta, sem ép lábu. Várt Palika sokáig, de végre is kételkedni kezdett, jön-e még ma sánta eb ide az árok tájékára. Már meg is indult haza felé, mikor lépteket hallott a háta mögött. Megfordult és Veronkát pillantotta meg, a szomszédban lakó zsellér leánykáját, aki, nehéz zsákkal a vállán, egészen kipirulva, lihegve jött utána.

— Mit viszel abban a zsákban, Veronka? kérde Palika.

— Kukoriczát, ifiuracskám. Amott a majorban vettük a hízónk számára.

— Nagyon nehéz, ugy-e? Látom, alig bírod.

— Hát... hát bizony nehéz, de már csak el köll birnom. Hazáig meg sem pihenhetek.

— Már ugyan miért nem?

— Mert ha letenném a zsákot, nem bírnám újra fölemelni a vállamra.

— Tudod mit? Majd én segítek.

— Biz' az jó volna. Már nagyon nyomja a vállamat. Ha az ifiur majd igazán segíteni akarna, akkor letenném egy kis időre.

— Persze, hogy segítek, csak pihenj.

A kis leány nagyon fáradt volt, hát kapott a jó alkalmon. Félre billentette a vállát, a zsák lezuhant a földre és aztán... hajh!... aztán siralmatos bal-eset következett: a zsák megoldódott és a kukoricza nagy része kiszóródott, messzire szétpörögve a porba mindenfelé. Veronka nagyot sikoltott ijedtében, aztán sirva fakadt.

— Jaj, Istenem! Jaj, most már mit csináljak?

— No, hiszen össze lehet szedni!

— Össze ám, ami itt van rakáson! De mennyi pörgött szét! Estig sem szedem össze! Otthon pedig már várnak! És ha édes apám megtudja, hogy szét szórta, hogy szét szórta!... Olyan nehezen tudunk anynyi pénzt össze rakni, hogy megvehessük... minden drága!

— Ne sirj no, Veronka! Majd én segítek. Ketten majd

csak össze szedjük. Egy szemet sem hagyunk itt.

Ha már megígérte, hozzá is látott. Mi tagadás, biz' az nem volt mulatságos egy csöppet sem. Amíg a nagy rakást marcolászták, addig szaporán haladtak; de bezzeg mikor köröskörül nagy darab földön köllött egyenként fölszedegetni minden szem kukoriczát! Százszor meg százszor köllött lehajolniok s még mindig akadt itt is, ott is egy-egy szem. Nem szabad ott

KÉSZ A BAJ! (Lásd a 375. lapon.)

hagyni egy szemet sem, mikor ez olyan nagy kincs a szegény embernek!

Bele vörösödött, bele izzadt Palika a sok hajladozásba; de ura akart lenni a szavának, nem hagyta abba. Végre Veronka a leggondosabb vizsgálódással sem látott több elszórt szemet. Meg is vizsgálódott teljeseen és leült a földre.

— Egy kicsit pihenek. Ugyan bele melegedtem!

Palika most már, az igazat megvallva, haza szeretett volna sietni, mert már rég elmúlt az ozsonna ideje; de az már csak világos, hogy nem mehet. Hiszen megigérte, hogy fölsegíti Veronkának a vállára a zsákot.

Meg is tette. Nem csekély erő-feszítésébe került, de végre mégis csak boldogultak. A leányka aztán vidáman mondá:

— Nagyon szépen köszönöm a segítséget, ifiuracskám! Nem is tudom, mit csináltam volna, ha Palika urfi nem olyan szives.

Egy darabon még együtt ballagtak, aztán kiki haza felé fordult. Palika azonban meglehetősen elégedetlenül eszegette az ozsonnáját.

— Nem láttam sánta ebet... pedig eléggé sokáig voltam ott az ároknál. Megpróbálok holnap is, talán jobban kedvez a szerencse... Meglehet, hogy ma nem is vigyáztam jól, annak a Veronkának a dolgával bajoskodtam. De már csak nem hagyhattam segítség nélkül, mikor olyan bajba került. Holnap korábban indulok... Csak tudnám, miért köll éppen sánta ebet átsegítenem az árkon!

Ezen azonban mind-hiába törte azt a kis fejét. Végre is bele nyugodott, hogy elég, ha a nagypapa tudja és tanácsolja. Nehány nap múlva eljön a mamával a nagypapa is; akkor talán megmagyarázza.

— Jaj, csak akadna addig sánta eb az utamba! De hogy segítek rajta, ha nem látom?

Más nap mindjárt ebéd után indult az árok felé. De ezuttal el sem jutott odáig. Már az uton elérte Örzse asszony, egy jóra-való, de szegény munkás nő, aki az ő házukban is sokszor dolgozott; Palika tehát jól ismerte. És jól ismerte a harmadfél éves Bandikát is, akit az asszony ölben czipelt. Ez nem lett volna nagy sor, ha egy roppant nagy és nehéz kosarat is nem köllött volna a szegény asszonynak czipelnie. Így azonban alig birta egyiket is, másikat is Palika megkérdezte, hova megy?

— A majorba mostam ruhát, azt viszem haza, urficskám. Csak eljutok talán odáig ezzel az alkalmatlan portéka kis fiammal?

— Hát mért viszi ölben? Hiszen tud már Bandika járni.

— Akkora darabot dehogy birna szegényke! Otthon meg nincs kire hagynom, amíg vissza térek. Pedig alig birom a nagy kosár mellett.

— Tudja mit? Hagyja itt nálam. Majd eljászogatok velem, amíg Örzse néne viszsza tér.

— Jaj de jó volna, ha megtenné ifiuracskám! Majd sietni fogok...

Már ekkor le is tette a fiucskát, aki eleinte sirt-rítt ugyan az anyja után, de hamar megvigasztalódott, mikor Palika egy darab kalácsot kapart elő a zsebéből és neki adta. Aztán vigan futkosott, bukdácsolva a fűben. Eleven kis ficzkó volt, Palikának ugyan csak meggyült a dolga vele. És biz' az nem is kevés ideig tartott. Mert a major messze volt, a délután jó része elmúlt, mire Örzse asszony vissza érkezett.

— Na
lelkem i
tőztattan
elvan! I
itt az oz

Biz az
ebet meg
is nézett

— M
csak ott

Ezt a
hogy az
kért az
csot. Es
várazkóz

No, a
Várt és
hol üldö
látott s
elő vette

Épp
öröme
Öröme a
tyácska
annál i
Szinte
Palika
kalácsra

— É
Palika
lőcsből.

A ki
lenyelte
ban vár

— M
Palika.
adta pá

Nem
falatoka
Egyszer

— Nagyon szépen köszönöm a jóságát, lelkem ifiuracskám! Bizony sokáig is tartóztattam itt... de ez a major annyira elvan! Most már az urfi is siessen haza, itt az oszonna ideje.

Biz az igaz! Haza kell menni! És sánta ebet megint csak nem látott. Sőt ma nem is nézett utána. Mit fog a nagyapa mondani?

— Már holnap nem állok szóba senkivel, csak ott fogom lesni az ároknál.

Ezt a következő napon meg is tette. És hogy az oszonna ne nagyon csalja haza, kért az öreg szakácsnétól egy darab kalácsot. Eszegetés-közben könnyebben esik a várakozás.

No, a várakozásból bőven kijutott neki. Várt és megint csak várt az árok partján, hol üldögélve, hol álldogálva, de csak nem látott semmit. Már meg is éhezett, hát elő vette a kalácsot.

Épp amint bele akart harapni, nagy öröme egy kis kutyát pillantott meg. Öröme azonban nem tartott sokáig. A kutyácska éppenséggel nem volt sánta; no de annál inkább sovány és elkényszeredett. Szinte rítt a szeméből az éhség, amint Palika előtt megállva, sováran nézett a kalácsra.

— Éhes vagy, szegény kutyus? szolt Palika s dobott neki egy darabkát a kalácsból.

A kiéhezett eb egy szempillantás alatt lenyelte a jó falatot s most még sovárabban várt többet.

— Már csak adok még neki, gondolá Palika. Ugy látszik, szörnyen éhes az istenadta párája.

Nem győzte olyan gyorsan adogatni a falatokat, amely gyorsan az ebecke lenyelte. Egyszerre csak vége lett a kalácsnak. És

ekkor a kutya, látván, hogy nem kap többet, odább ballagott, Palika pedig vakarta a füle tövét.

— Szépen vagyok! Éhen maradtam, haza köll mennem oszonnára... Hiszen nem sajnálom attól a kutyácskától... csak legalább sánta lett volna! De hát ez nem számít. Már igazán nem tudom, mit is akar nagyapácska? Jó, hogy ma estére megjön. Majd megmagyarázza, hol keressem azt a sánta ebet.

Meg is jöttek estére a mama és a nagyapa. Alig hogy lemosták magukról az uti port, már ott állt Palika a nagyapa előtt és kissé röstelkedve mondá:

— Nagyapácska, nagyon szerettem volna sánta ebet átsegíteni az árokon, de hiába várom! Három napon álltam ott az ároknál... Az igaz, hogy nem vigyázhattam jól, mert mindig akadt egyéb... egyszer a Veronka, aztán a Bandika, meg az éhes kutya.

A nagyapa kérdéseire részletesen el kellett mondania élményeit. S ekkor az öreg ur szeretettel ölelte magához a fiucskát.

— Kedves jó kis fiam, hiszen épp azt titted, amire intettelek. Azt a versecskét nem betü szerint kell érteni, hanem mint jelképes beszédet: hogy a jószívü segítséget ne tagadd meg senkitől, még az olyan megvetett lénytől sem, amilyen egy kóbor sánta eb. Amit Veronkával, Bandikával és az éhes kutyával tettél, azzal intésemet teljesítetted, pusztán jó szived sugallatából.

— Ó, most már értem! kiáltá Palika örvendve. És ezentul is mindig követni fogom.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LVII. köt. 22-dik számában közölt találós kérdések*) megfejtése:

Csanád (Tusnád), szakajtó, tető, orrhegy, tanya (Baranya).

Helyesen fejtették meg: Husz Miczike, Kemény Ida és Jenő, Winter Béla, Neumann testvérek, Márkus Jancsi, Eggert Irén, Boros Emmike, Naschitz Gyuri, ifj. Somogyi Zsigmond, Mérey Ágosta és Dalma, Sier Friczi, Jákó Margit, Robitsék Magda, Vidor Ilonka, Ebeczky Gabriella, Urbán Elly, Molnár Ferencz, Lakner Margit, Kossaczky Gyula, Lengyel Margit és Kálmán, Nagy Lenke és Ernő, Pollák testv., Sziklay Vera, Hollós László, Herczeg Ilona, Wurm Bettő, Reich Frigyes.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Robitsék Magda Budapestien*, kinek a jutalom-könyvet (*Apró szindarabok*, gyermek-előadásokra gyűjtötte *Forgó bácsi*, több képpel, díszes angol vászon-kötésben, a *Forgó bácsi könyvtára* című sorozat egyik önmálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LVII. köt. 21-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Lukács Irma, Zombory Margit és Géza, Péterfy Vilma, Nagy Lenke és Ernő.

*) A találós kérdések másodikát senki sem tudta megfejtetni, amit nem csodálok, mert magam sem tudnám, miután a sajtóhiba kis ördöge incselkedett vele: kicsente belőle a *nem* szócskát. A kérdés igazában ez lett volna: *»Melyik Vicza nem női név?«* Erre most már tudnátok-e felelni? F. b.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Fitos Béla. Az »Athenaeum« nyomdai műhelyét legjobb pénteken vagy szombaton megtekinteni. A nyomda vezetője majd ad mellétek valakit, aki a csoda-számba menő gépek működését, értelmetekhez hozzá szabva, megmagyarázza. — **„Kis diák”** (N. J.) Az elbeszélésednek, vagy minek, csak egy részecskéjét mutattad be, mintegy köstőlóul. Nehány sorban három rendbeli megijedés egy embertől, aki elől az elbeszélő vitézül megszalad. A folytatására s végére nem vagyok kíváncsi. Az ilyen könnyen rettenő legény iránt, mint a te »hősöd« (aki, úgy látszik, holmi rémes históriával akarna kedveskedni a »Kis Lap« olvasóinak), ezek semmi érdeklődéssel, rokon-érzettel nem viseltetnek. Hagyd abba! — **Naschitz Gyuri.** A rejtvényedet szab-

tosan szerkesztetted meg, de a tárgya nem érdekes. Valamely nevet vagy virágot, földrészt vagy jeles mondást válassz. Sikerülni fog neked ez is. — **Stauber Erzsike.** Ez sem rossz, de a multikori csak különb volt. Ezt biztatásul közöltem is. Amivel azonban nem akartalak téged a »Kis Lap« rendes dolgozó-társává fölavatni. — **Heller László.** Besoroztam. — **Dr Sz.** A kedves rajzocska, épp színes voltánál fogva, alkalmatlan a reproductióra. A másiknak annál jobb hasznát vesszük. Különben a »Kis Lap« karácsonyi száma bővelkedni fog a kedvesnél kedvesebb alkalmi rajzokban. Üdv és köszönet! — **Vincenti Olga.** A mellékelt versike két erős hibában leledzik. Egyike: hogy félre ismeri a kánya természetét, melyet bizony meg nem kérlel a legféhérebb s a legártatlanabb galamb sem. Föltéve, hogy a mesében beszélgetnek is egymással, ami persze el van fogadva. De a mese is adózik ám a természet törvényeinek! A másik hiba az, hogy a versike csak rövidebb-hosszabb sorokra vagdalt próza. Már pedig a vers-írásnak megvannak a maga törvényei és szabályai, melyeket az, aki versel, tisztelni tartozik. Mi a versírás mestersége: erre alaposan megoktatt a **Torkos László »Verstan»** című jeles munkája. Megrendelhető bármely könyvkereskedőnél. Karácsonyfiául kedves szüleid megajándékozhatnák vele a te költői hajlamú öcsédet. Hogy te magad, mint író, »nem sokat törődöl a rejtvények megfejtésével,« mely többi olvasó-társadnak oly kedves szórakozásul szolgál: sajnálkozva veszem tudomásul, tekintve, hogy saját szavaid szerint: »nincs időtök hogy beküldjétek«. — **Fejér Ödön.** Sokad-magaddal épülsz az »Inka madara« cz. elbeszélésen. — *Több levélről a jövő számban.*

G Y Á S Z.

Rég nem kondult meg a »Kis Lap« halottas harangja. Már azt reméltem, hogy minden bánat nélkül megyünk át az új-évbe, midőn az első hó leestével egy kedves olvasó-társatok halálát köll jelentenem. Ez a mi kis halottunk:

KOMÁROMY PÉTER

1. év. gymn. tanuló, aki szerető szülei, nagyanyja, testvérei, rokonai s barátai mély bánatára 11 éves korában hunyt el Budapesten, nov. 30.

A hó alól, mely kicsi sirját elborítja, mentül dúsabban fakadjon ki a vigasztalás virága. F. b.